

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенці (Польща)
Університет економіки в Братиславі (Словаччина)

V Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

Збірник тез доповідей

11-12 квітня 2023 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 10 від 26 квітня 2023 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачєво, 11-12 квітня 2023 р.). – Мукачєво: МДУ, 2023. – 195 с.

Відповідальний за випуск: ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

У збірнику тез за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

©Мукачівський державний університет, 2023

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2023

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова: **ЩЕРБАН Тетяна** – ректор, Мукачівський державний університет, Заслужений працівник освіти України, доктор психологічних наук, професор.

Заступники голови:

ГОБЛИК Володимир – перший проректор, Мукачівський державний університет, Заслужений економіст України, доктор економічних наук, професор;

Члени програмного комітету:

Вітолд СТАНКОВСКИ – ректор, Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми, Польща ;

Міхал ТКАЧ – професор, декан факультету, Університет економіки в Братиславі факультет економіки бізнесу в Кошице, Словацька Республіка ;

КОБАЛЬ Василь – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, професор;

МЕДВІДЬ Лариса – декан факультету менеджменту та індустрії гостинності, Мукачівський державний університет, кандидат економічних наук;

ПРОСКУРА Володимир – Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: **Хаустова Ксенія** – к.е.н., доцент. *Секретар:* **Пугачевська Катерина** – к.е.н., доцент.

Члени організаційного комітету: **Гоблик-Маркович Надія** – к.е.н., доцент; **Папп Василь** – д.е.н., професор; **Лизанець Анжела** – к.е.н., доцент; **Феєр Оксана** - к.е.н., доцент; **Товт Тетяна** - к.е.н., доцент; **Микуланинець Світлана** – к.е.н.; **Шашовець Йолана** – к.е.н.; **Попович Олеся** – аспірант.

PROGRAM COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Head: **Shcherban Tetyana** – Rector of Mukachevo State University, Doctor of Psychology, Professor.

Deputy of the head:

Hoblyk Volodymyr – the first Vice-rector of Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor;

Members of the Program Committee:

Witold Stankowski – Rector, State Higher Professional School the name of rtm. Witolda Pileckiego in Oświęcimiu (Poland);

Michal Tkáč – Dean of the Faculty, University of Economics in Bratislava Faculty of Business Economics with seat in Košice, Professor (Slovak Republic);

Kobal Vasyl – Vice-rector on scientific and pedagogical work, Mukachevo State University, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor;

Medvid Larysa – Dean of the Faculty of Management and Hospitality Industry, Candidate of Economic Sciences;

Proskura Volodymyr – Mukachevo State University, Doctor of Economic Sciences, Professor.

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

Head: **Khaustova Kseniia** – cand. of ec. sc., assoc. prof.

Secretary: **Pugachevska Kateryna** – cand. of ec. sc., assoc. prof.

Members of the Organizational Committee: **Hoblyk-Markovych N.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Papp V.** – doctor. of ec. sc., prof; **Lyzanets A.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Feyer O.** – cand. of ec. sc., assoc. prof; **Tovt T.** - cand. of ec. sc., assoc. prof; **Mykulanyets S.** – cand. of ec. sc.; **Shashovets Y.** – cand. of ec. sc.; **Popovych O.** – postgraduate student.

«УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

1. Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень.
2. Особливості регіонального управління господарськими процесами.
3. Управління економічними процесами суб'єктів господарювання.
4. Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях.
5. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю.
6. Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі.
7. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства.

«MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES: REALITIES AND CHALLENGES»

TOPICS OF THE CONFERENCE:

1. State economy management under conditions of globalization.
2. Specifics of regional economy management.
3. Economic management for business entities.
4. Financial regulation, accounting and analytical support of entities at micro and macro levels.
5. Management of investment-innovative activity.
6. Education management in digital space.
7. Public management and administration in the information-oriented society.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

BORZENKO O. IS TOKENIZATION OF ASSETS NECESSARY IN UKRAINE?	10
BURLAY T. SOCIETAL CONSEQUENCES OF MODERN HYBRID WARFARE: THE RESEARCH RELEVANCE FOR THE UKRAINIAN CASE	12
DZUNKOVSKA K. EXPORT PROMOTION IN CONDITIONS OF DESTABILIZATION OF GLOBAL TRADE REGULATION	14
БЄЛОВ О.В. ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ ВИРОБНИЧОГО ЕКСПОРТУ ФРН	16
ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ В.А., ТОВТ Т.Й. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	18
КРИЧЕВСЬКА Т.О. БАНКРУТСТВО SILICON VALLEY BANK: ЛОКАЛЬНІ ТА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ	21
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ТУРОК Я.М. СТІЙКІ ТА ЕФЕКТИВНІ ЛАНЦЮГИ ПОСТАЧАНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	24
МОСКВІНА О.Д. УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ	26
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., МАРТИН А.В. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	29
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., ФЕКЕТЕ Є.В. МІГРАЦІЙНА КРИЗА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ЗАГРОЗИ	31
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., РУСИН О.П. ОСОБЛИВОСТІ РЕЛОКАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	33
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., ЯКУБИШИН Є.М. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ	34
РОДІН В.С. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ БІОЕТАНОЛУ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ, ПРОДОВОЛЬЧОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	36
РОСОЛА У.В., ГНІДИН Т.Р. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В ДОРОГОЦІННІ МЕТАЛИ	39
РОСОЛА У.В., КУЧЕРЯВА Д.В. РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РЕГУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	41
СНІГОВА О.Ю. ЩОДО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ У ПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ: ОЦІНКА ДОСЯГНЕНЬ УКРАЇНИ ДЛЯ ВСТУПУ В ЄС	43
ТРУШКІНА Н.В. СУТНІСТЬ МЕТОДОЛОГІЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ	46
ЧЕРЕП А.В., ВОРОНКОВА В.Г. АНАЛІЗ БЕЗПЕКИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО КЛІМАТУ З МЕТОЮ СТВОРЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ РИЗИКІВ	49
ЧУКАЄВА І.К. МІНІМАЛЬНІ ЗАПАСИ НАФТИ ТА НАФТОПРОДУКТІВ – ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	51
ШОВКУН І.А. ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ: РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	53

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ХАУСТОВ С.О. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ У РЕГІОНІ	57
МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Н. О. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	59
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., МИКУЛАНИНЕЦЬ В. В. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС РЕГІОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ	61
РАШКЕВИЧ О.А., ТОВТ Т.Й. СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	63
ФЕЄР А.Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	66
ХАУСТОВА К.М., ЛАКАТОШ В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ РЕГІОНУ	68
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., САХНО Л.Є. РОЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	70
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., БІЛКЕЙ К.Т. РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	72

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ВОРОТКОВ В.О. ОБГРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ТОВАРІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕННОСТІ	75
ДЕНИСЕНКО М.О. ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	76
КЛИМАШ Н.І., ГРАБОВСЬКА Н.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	78
КУКУРУДЗ Р.С. ТЕНДЕНЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	81
КУЛІНІЧ Т.В., ТИМЧИНА Ю.А. РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	82
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БАБИНЕЦЬ А.В. ЗАСТОСУВАННЯ КОУЧИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	86
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ЧАБАН О.В. УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ ПРИ РОБОТІ НАД АРХІТЕКТУРНИМИ ПРОЕКТАМИ	88
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПЕЛЕНКО В.В. УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОПТОВИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ПОПОВИЧ В.В. КОНЦЕПЦІЯ СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ СЕРЕДОВИЩА	95
МАРИНЕЦЬ А.В., ТОВТ Т.Й. ОСОБЛИВОСТІ КОМІСІЙНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ	98
МАСЛИГАН Р.М. СУТНІСТЬ АДМІНІСТРУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТИВНИХ КЛУБІВ	100
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ІВАНЧИК С. І МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНА КОМПАНІЯ: КРОС-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	102

ПОЛИЩУК П.П. ДОЦІЛЬНІСТЬ ОПЕРАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	105
ПРОСКУРА В., ДЗЯМКО Т. ЗАСТОСУВАННЯ КІНЕСТЕТИЧНОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ	106
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й. УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ	110
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й., КУБАРИЧ В.В. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЛАТИЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	111
САВЕНКО Д.М. ОПТИМІЗАЦІЯ НАПРЯМІВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ВСІЄЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ	113
СНІГАЧ Б.Ю. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	115
СТЕГНЕЙ М.І., МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г.Т., ПРОКОПЕЦЬ Р.І. ТЕНДЕНЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	116
СТОЛЯР П.Є. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ	118
ФЕСР О.В., ГУСТІ С.М. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ НОВИХ РИНКОВИХ РЕАЛІЙ	119
ХАУСТОВА К., ДЕМЯНОВИЧ Е. ОСОБЛИВОСТІ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	122
ЧЕРЕП О.Г. ПОЛІТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	124
ШАШОВЕЦЬ Й.П., РЕМЕТА М.М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	126

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

КОНДРАТЕНКО В.О. ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З УРАХУВАННЯМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА	129
КУЦЕНКО О.А. СТРУКТУРА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	131
ОЛЕЙНІКОВА Л.Г. ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	132
ПОЙДА-НОСИК Н.Н. ОПОДАТКУВАННЯ ЯК МЕТОД ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ГЛОБАЛЬНОМУ МАСШТАБІ	134
ПРОКОПІВ Ю.О., ШЕВЧУК С.В. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	136
ЧЕРМЯНІН А.В., ОСТРОВСЬКА О.А. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК	138
ШАШОВЕЦЬ Й.П. ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	140

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

SEVRUK I. EXPORT-PROMOTION OF UKRAINE IN THE GLOBAL MARKET OF IT SERVICES	143
KRYKLYVETS O. PECULIARITIES OF IT SECTOR IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW	145
КУЗЬМУК І.Я. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРТАП – ПРОЕКТАХ В УКРАЇНІ	147
ЛЕВІЦКІ В.Р., ТОВТ Т.Й. УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІТ СФЕРІ: ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ	150
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОГДАН С.В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	153
МАКСИМЕНКО Д.В., ІВАНЧИШИНА Т.С. ЛОГІСТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА	156
ХАУСТОВА К.М., ЧУЙКО О.С. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	159
ХАУСТОВА К.М., ІВАНОВА Я.І. РОЛЬ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	161

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ

ГОБЛИК В.В. РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ	163
ГЕГЕДОШ К.В., ЧУЧКА І.М. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРАНСКОРДОННОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	164
ГРИЦЬКО В.В., КАЛІЙ О.М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ОСВІТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	167
ДОБОШ О.М., БАТИН Т.М. ЯКІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ФЕНОМЕН ПОНЯТТЯ	169
ОРБАН В. В. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: ФОРМУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	171
СТРУНГАР А.В., ПЛИСЕНКО Г.П. OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI) В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОШУКОВОЇ СИСТЕМИ	174
ТОВКАНЕЦЬ О.С. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ	176
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОНТРОЛЮ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	178
ФЕЄР О.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ДОШОК ПРИ ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	180

СЕКЦІЯ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

SZELAĞ-SIKORA A., STUGLIK J. DESIGN OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE CONTEXT OF MODERN TRANSFORMATIONS	182
ZARICHNA O., KHAUSTOVA K. DIGITAL TRANSFORMATIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE	184
ПАПІ В.В., БОШОТА Н.В., КРАСЯНИК В.Ю. ВПЛИВ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДИ	186
ФЕДОТОВА І.В., БОЧАРОВА Н.А. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУНА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ	188
ФЕСР О.В. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ	191
СТЕГНЕЙ М.І., АЛМАШІЙ В. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС ПРОЦЕСІВ	192

ОПОДАТКУВАННЯ ЯК МЕТОД ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ГЛОБАЛЬНОМУ МАСШТАБІ

Податки були основним предметом політичних суперечок протягом усієї історії, ще до того, як вони становили значну частку національного доходу. Відомим прикладом є повстання американських колоній проти Великої Британії (1773-1783), коли колоністи відмовилися платити податки, встановлені парламентом, у якому вони не мали права голосу. Іншим прикладом є Французька революція 1789 року, головним чинником якої був несправедливий розподіл податкового тягара.

Війни вплинули на податки набагато більше, ніж податки на революції. Багато податків, зокрема податок на прибуток (вперше запроваджений у Великій Британії в 1799 р.) і податок з обороту або покупки (Німеччина, 1918 р.; Велика Британія, 1940 р.), починалися як «тимчасові» військові заходи. Подібним чином у Франції, США і Великобританії метод збору податку на прибуток був нововведенням під час війни. Друга світова війна перетворила податки на прибуток багатьох країн з податків на вищий клас на масові податки. В Україні введення військового збору у 2014 році теж планувалося тимчасовим, однак внаслідок особливих обставин та нетипових умов існування країни у період військової агресії з боку РФ, цей збір отримав статус загальнодержавного податку.

До речі, перші письмові свідчення, які несуть у собі спробу теоретичного обґрунтування необхідності та невідворотності податків й оподаткування можна знайти у Біблії та роботах релігійних діячів і філософів античного світу. В основу перших наукових уявлень про податки було покладено початкові податкові форми взаємовідносин держави, в особі верховної влади та громадян, які базувалися на практичному досвіді тогочасного оподаткування. В цілому ж, у Святому письмі виділяються два основні погляди на оподаткування – старозавітний та новозавітний (або євангельський). Якщо у першому із них податки розглядаються через призму невідворотності та авторитарності у запровадженні та справлянні, то у євангельському превалює етично та прагматично мотивований обов'язок [1, с.17].

Оподаткування, загалом, є найважливішим джерелом державного доходу майже в усіх країнах. Згідно з останніми оцінками Міжнародного центру оподаткування та розвитку, загальні податкові надходження складають понад 80% загальних державних доходів приблизно в половині країн світу – і більше 50% майже в кожній країні [2]. Моделі оподаткування в усьому світі сьогодні виявляють великі відмінності між країнами, особливо між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Зокрема, розвинені країни сьогодні збирають набагато більшу частку свого національного виробництва у вигляді податків, ніж країни, що розвиваються; і для цього вони, як правило, більше покладаються на оподаткування доходів. Країни, що розвиваються, навпаки, більше покладаються на податки на торгівлю, а також податки на споживання.

Податкові реформи та дискусії щодо податкового навантаження тривають в зарубіжних країнах і понині. Незважаючи на те, що сталася серйозна уніфікація податкових систем, податкові системи навіть усередині країн Європейського Співтовариства серйозно різняться. Одна з головних проблем податкових систем зарубіжних країн, що відзначаються багатьма дослідниками, - складність оподаткування як для платників податків, так і для податкових органів [3, с.40]. У силу цього виникають проблеми з виявленням схем ухилення від оподаткування, зростають витрати на утримання та навчання податкових працівників.

За останні два десятиліття майже всі країни ОЕСР здійснили значні структурні зміни у своїх податкових системах. У випадку режимів оподаткування доходів фізичних осіб і компаній реформи, як правило, полягали в зниженні ставки та розширенні бази, слідуючи прикладу Сполученого Королівства в 1984 році та Сполучених Штатів у 1986 році.

Серед останніх змін, які стосуються податкових реформ у частині фінансового регулювання податкової бази, було рішення про встановлення мінімальної ставки корпоративного податку для великих технологічних компаній на рівні 15%, прийняте у червні 2021 року керівниками країн, що входять до Великої сімки. У продовження цього під егідою ОЕСР 31 країна досягли угоди про справедливі права оподаткування та єдину мінімальну ставку корпоративного податку не менше 15%. План був ухвалений міністрами фінансів 20 провідних країн із розвинутою економікою та країн з перехідною економікою на останній зустрічі у Венеції 9-10 липня 2021 року. Йдеться про двокомпонентну систему глобального оподаткування, розроблену OECD. Наразі 137 країн погодилися з положеннями цієї рамки з моменту її впровадження у 2021 році.

Правила визначають сферу застосування та встановлюють механізм для так званих Глобальних правил боротьби з розмиванням податкової бази (GloBE) у рамках другого компонента, які запровадять глобальну мінімальну ставку корпоративного податку на рівні 15%. *Мінімальний податок застосовуватиметься до багатонаціональних підприємств із доходом понад 750 мільйонів євро та, за оцінками, щорічно генеруватиме близько 150 мільярдів доларів США додаткових глобальних податкових надходжень.*

Правила GloBE передбачають узгоджену систему оподаткування, яка має на меті гарантувати, що великі групи МНК сплачують цей мінімальний рівень податку на доходи, що виникають у кожній із юрисдикцій, у яких вони працюють. Правила створюють «додатковий податок», який застосовуватиметься до прибутку в будь-якій юрисдикції, якщо ефективна податкова ставка, визначена на основі юрисдикції, нижча від мінімальної ставки 15%.

Враховуючи вищевикладене, до основних драйверів податкових реформ можна віднести:

1) необхідність створення фіскального середовища, яке заохочує інвестиції, ризик і підприємництво; і забезпечує покращене стимулювання праці;

2) глобалізація - лібералізація та інтеграція ринків зробили капітал більш мобільним на міжнародному рівні та значно збільшили трансграничну власність на бізнес як через прямі, так і через портфельні інвестиції. Цей тиск спонукав до зниження ставок податку на доходи громадян, особливо в малих відкритих економіках;

3) посилення сприйняття «податкової конкуренції», яка заохочувала країни робити свої режими оподаткування бізнесу більш привабливими, зокрема шляхом зниження встановлених законом ставок податку на корпорації;

4) бажання урядів зберегти впевненість платників податків у цілісності їхніх податкових систем: справедливість, простота та прозорість стали головними словами реформаторів і відіграли важливу роль у формуванні податкових реформ.

Отже, оподаткування як метод фінансового регулювання відіграє важливу роль у формуванні доходної частини бюджетів країн, має свою історію становлення та розвитку і потребує подальшого удосконалення з огляду на тенденції гармонізації, стандартизації та уніфікації новітніх податкових систем.

Список використаних джерел:

1. Фрадинський О.А. Розвиток теорій оподаткування в період становлення світової фінансової науки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 6, Т. 1. С.17-21.
2. Ortiz-Ospina E., Roser M. Taxation. URL: <https://ourworldindata.org/taxation>

3. Лаврешов А.Ю. Сучасний досвід розвитку податкових систем у зарубіжних країнах. *Менеджер*. 2016. №3 (72). С.39-45.

УДК 338.2

Ю.О. ПРОКОПІВ

здобувач ОС «Бакалавр»

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

С.В. ШЕВЧУК

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та економічного аналізу

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Збройна агресія Росії проти України завдала катастрофічного удару національній економіці нашої країни. За підрахунками уряду, збитки України від вторгнення Росії на наші землі перевищили 1 трильйон доларів, й з кожним новим днем ця цифра зростає [1].

Життя цілої країни за лічені тижні зазнало радикальних змін, на які в колишні, мирні часи були потрібні роки. Вітчизняний бізнес поступово відходить від шоку перших днів війни і намагається якомога швидше відновити свою роботу. Сотні підприємств змушені були евакуюватися до спокійніших західних регіонів країни, а деякі, взагалі, повністю або частково знищені.

Підприємства і досі продовжують звітувати про збитки, які, на жаль, щомісяця збільшуються через бойові дії. Таким чином, за 100 днів активних бойових дій 48% фірм втратили до 1 мільйона доларів, ще 37% – від 1 до 10 мільйонів доларів, а 12% повідомили про втрати понад 10 мільйонів доларів. Лише 2% підприємств не зазнали збитків. Водночас 42 % компаній асоціації повідомили про втрату майна, чи інших активів, як прямий наслідок бойових дій [2].

Щоб підтримати бізнес, держава вживає заходів, що полегшують роботу та заохочують підприємців до діяльності. Перше, і головне, - були введені податкові пільги [3]:

- Для третьої групи ФОП ставка єдиного податку знизилася з 5 до 2%, ПДВ сплачувати не потрібно. Таке ж податкове правило встановлено для всіх підприємців (ФОП та юр.осіб) з товарообігом до 10 млрд гривень на рік.

- Дозволяється не платити за себе ЄСВ (єдиний соціальний внесок) самозайнятим особам та фермерським господарствам. Правило діє протягом усього воєнного стану та ще рік після його припинення. Також не потрібно платити ЄСВ за мобілізованих працівників ФОП II та III групи. Звільнено від сплати ЄСВ також ФОП, які не отримують прибутку під час війни.

- ФОП I та II групи звільняються від обов'язкової сплати єдиного податку, але можуть сплачувати його добровільно.

- Власники активів, які розташовані в зоні бойових дій на тимчасово окупованих територіях, звільнені від сплати податку на землю та екологічного податку до кінця року, наступного за роком, коли буде скасовано військовий стан.

- Ставка ПДВ на всі види пального знизилася з 20% до 7%, акцизний платіж скасовано.

- Не оподатковуються всі види благодійної допомоги на користь ЗСУ, вимушено переміщених осіб та людей, які перебувають у зоні бойових дій.

ОРГАНІЗАЦІЇ ПРЕДСТАВЛЕНІ УЧАСНИКАМИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1.	Institute of Management and Production	<i>Oświęcim, Poland</i>
2.	University of Agriculture in Krakow	<i>Krakow, Poland</i>
3.	ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»	<i>м. Київ</i>
4.	ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,	<i>м. Київ</i>
5.	Державний торговельно-економічний університет	<i>м. Київ</i>
6.	Державна науково-технічна бібліотека України	<i>м. Київ</i>
7.	Запорізький національний університет	<i>м. Запоріжжя</i>
8.	Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ,	<i>м. Берегове</i>
9.	Мукачівський державний університет	<i>м. Мукачеве</i>
10.	ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»	<i>м. Мукачеве</i>
11.	Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»	<i>м. Київ</i>
12.	Науково-дослідний центр індустриальних проблем розвитку НАН України	<i>м. Харків</i>
13.	Національний університет «Львівська політехніка»	<i>м. Львів</i>
14.	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова	<i>м. Миколаїв</i>
15.	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	<i>м. Івано-Франківськ</i>
16.	Полтавський державний аграрний університет	<i>м. Полтава</i>
17.	Ужгородський національний університет	<i>м. Ужгород</i>
18.	Харківський національний автомобільно-дорожній університет	<i>м. Харків</i>
19.	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	<i>м. Чернівці</i>

Наукове електронне видання

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**Збірник тез доповідей
V Міжнародної науково-практичної конференції**

11-12 квітня 2023 р.

Відповідальний за випуск:

*ХАУСТОВА Ксенія – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму*

Технічний редактор:

*ПУГАЧЕВСЬКА Катерина – к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму*

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Ум. друк. арк. 21,30

Адреса видавництва:

Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600
тел./факс: (03131) 2-11-09. Е-mail: rvc@mail.msu.edu.ua